

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ТА ІНСТРУМЕНТАРІЙ ОЦІНЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ЗАКЛАДУ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Дмитро ПУЗІКОВ,

завідувач відділу інновацій та стратегій
розвитку освіти Інституту педагогіки
Національної академії педагогічних наук України,
кандидат педагогічних наук, доцент, м. Київ

Теоретичні засади оцінювання інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти. Упродовж останніх десятиліть у педагогічній науці й освітній практиці відбувається рух за інноваційний розвиток закладів загальної середньої освіти. Його учасниками є директори та педагогічні колективи шкіл, науковці, керівники органів управління освітою різного рівня, представники громадськості.

Важливою умовою інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти є оцінювання означеного процесу Що, у свою чергу, потребує таких передумов, як нормативно-правове, ресурсне та відповідне теоретико-методичне забезпечення. До останнього можна віднести теорію та інструментарій оцінювання інноваційного розвитку школи.

Одним із найважливіших складників теоретичного забезпечення процесу оцінювання, що стає основою для розроблення інструментарію означеного процесу, є теоретична модель оцінювання інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти. Вона є способом представлення, ідеальним аналогом, що розкриватиме структурні компоненти оцінювання та зв'язки між ними, виконуватиме низку теоретичних і прикладних функцій.

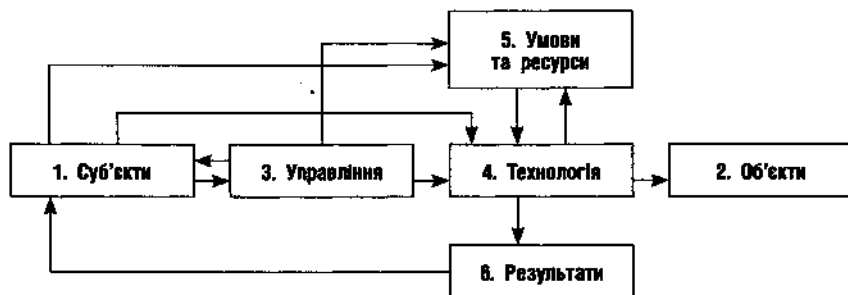
Аналіз наукової літератури дає змогу виділити основні структурні складники процесу оцінювання інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти: суб'єктів оцінювання, процеси та явища, що оцінюються, способи й засоби, за допомогою яких здійснюється зазначений процес, умови, в яких він відбувається та, нарешті, результати оцінювання. Виходячи з цього, в структурі теоретичної моделі оцінювання інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти можна виділити шість компонентів: суб'єкти й об'єкти оцінювання, управління, умови й ресурси, технологія й результати оцінювання (*схема*).

Розглянемо ці компоненти докладніше.

Перший компонент моделі - *суб'єкти оцінювання інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти* - охоплює як установи та організації, так і окремих осіб, які мають необхідну підготовку (компетентні), вповноважені здійснювати або управляти цим процесом. Суб'єкти оцінювання наділені правами та обов'язками. Найважливішими з них є право на збирання (отримання) потрібної інформації (даних) про інноваційну діяльність, інноваційний розвиток закладу загальної середньої освіти, обов'язок її об'єктивного опрацювання за допомогою науково обґрунтованих методик; право оприлюднення результатів оцінювання й обов'язок відповідати за достовірність оприлюдненої інформації.

Схема

**Структурні компоненти моделі оцінювання
інноваційного розвитку закладу загальної
середньої освіти та зв'язки між ними**

Діяльність суб'єктів оцінювання інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти має здійснюватися на основі правових актів, до яких можна віднести не лише закони та підзаконні акти різної юридичної сили, що ухвалені органами законодавчої та виконавчої влади, місцевого самоврядування, а й локальну правову базу оцінювання, що створюється в самому закладі (затверджується наказами його директора).

Суб'єктів, які безпосередньо здійснюватимуть оцінювання, можна розподілити за рівнями, на яких відбуватиметься. Так, на рівні окремого закладу загальної середньої освіти — його керівництво, уповноважені педагоги, учні та їхні батьки, які мають відповідну підготовку, уповноважені радою або науково-методичною радою закладу загальної середньої освіти. На рівні місцевої громади - спеціалісти відділу (управління) освіти, представники місцевих органів влади, громадських організацій, підприємців, які також мають необхідну підготовку, вповноважені відділом освіти. На регіо-

нальному рівні - спеціалісти обласних (Київського й Севастопольського міських) управлінь освіти і науки, співробітники обласних інститутів післядипломної педагогічної освіти, представники регіональних органів влади, регіональних засобів масової інформації (передусім - педагогічних), громадських організацій, підприємців, які підготовлені й уповноважені управліннями освіти і науки. Нарешті, на всеукраїнському рівні - це працівники Міністерства освіти і науки України, співробітники Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти» МОНУ, наукові співробітники установ Національної академії педагогічних наук України.

Другий компонент структурної моделі - *об'єкти* - охоплює сукупність фактів, явищ і процесів, що оцінюватимуться. Основним об'єктом оцінювання є процес інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти. Серед інших об'єктів оцінювання можна виділити такі: освітню систему і систему управління закладом загальної середньої освіти, його освітнє середовище й освітній простір, соціально-психологічний клімат і систему соціального партнерства, зміст освіти й освітні технології, локальне нормативно-правове і науково-методичне забезпечення, освітні результати інноваційного розвитку закладу тощо. Предметом оцінювання стане виявлення,* вимірювання (оцінка) і облік змін у зазначених вище об'єктах, спричинених інноваційним розвитком закладу загальної середньої освіти.

Компонент *управління* забезпечує цілеспрямовану й системну діяльність суб'єктів з організації, регулювання та контролю за процесом оцінювання інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти. Управління передбачає вироблення й ухвалення відповідних рішень, у яких визначаються: стратегічні та оперативні цілі й завдання оцінювання, порядок його планування, координація і контроль діяльності суб'єктів різного рівня, шляхи забезпечення необхідних умов та ресурсів тощо. Ухвалені управлінські рішення закріплюються у відповідних нормативно-правових актах різної юридичної сили (відповідно рівня суб'єкта), впливають на управління та практичне здійснення оцінювання на нижчих рівнях.

Управління, відповідно до свого рівня й ролі, здійснюють представники органів управління освітою, які належать до суб'єктів оцінювання інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти. Зрозуміло, що стратегічні управлінські рішення ухвалюватимуться суб'єктами оцінювання на державному та регіональному рівнях, а оперативні й тактичні - на інших, аж до рівня самого закладу.

Одним з основних завдань управління оцінюванням інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти є досягнення ефективності цього процесу, що передбачає повноту й достовірність його результатів, недопущення зайвих витрат на досягнення їх, забезпечення їхнього впровадження, практичного застосування.

Як і будь-яка інша соціальна або, зокрема освітня, технологія оцінювання інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти охоплюватиме: по-перше, алгоритм оцінювання (послідовність етапів, скоординованих і синхронізованих процедур та операцій, потрібних для досягнення очікуваного результату вказаної діяльності); по-друге, інструментарій оцінювання (набір засобів, методів і прийомів, оптимальних для його здійснення).

Алгоритм технології матиме такі загальні етапи: підготовчий (організаційний), цілепокладання, збирання емпіричної інформації, аналізування та інтерпретації емпіричної інформації, результативний.

До інструментарію оцінювання можна віднести відповідні теоретичні, емпіричні та математико-статистичні методи, що, застосовуються в наукових і науково-педагогічних дослідженнях.

Основними перевагами технологізації оцінювання інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти над іншими способами виконання цієї діяльності є: спрямованість на результат із визначеними параметрами, чіткість і регламентованість дій виконавців, можливість транслявання тощо.

Наступний компонент моделі — *умови та ресурси* оцінювання - тісно пов'язаний із попереднім, оскільки ефективне здійснення навіть технологізованої діяльності потребує відповідних ресурсів та умов.

Умови оцінювання інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти - це істотні обставини, середовище, в яких воно відбувається. На нашу думку, найістотнішими для оцінювання інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти є науково-методичні, нормативно-правові, кадрові, організаційні, матеріально-технічні, фінансові, соціально-психологічні та соціально-педагогічні умови.

Між умовами та ресурсами оцінювання інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти існує об'єктивний зв'язок - наявність або цілеспрямоване створення необхідних сприятливих умов дає змогу застосувати їх як ресурси здійснення зазначеного вище процесу.

Можна виділити кадрові, інформаційні, методичні (зокрема, технологію оцінювання), фінансові, матеріально-технічні та інші ресурси, необхідні для оцінювання інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти. Варто зауважити, що пошук шляхів та окреслення засобів здобуття, доцільного розподілу й ефективного застосування ресурсів стане одним із важливих завдань технологізації оцінювання інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти.

Останнім компонентом моделі є *результати* оцінювання, серед яких можна виділити первинні та вторинні. Первинні результати, в свою чергу, можна поділити на кількісні оцінки інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти за виділеними параметрами і загалом (відображаються за допомогою метричних шкал) та якісні, найважливішими се-

ред яких є оцінні судження про наявність/відсутність ознак інноваційного розвитку закладу (номінальна шкала), а також про його рівень (порядкова шкала). Вторинними результатами оцінювання інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти мають стати практичні або методичні рекомендації щодо його здійснення в подальшому, що створюватимуться на основі первинних результатів.

Варто зауважити, що процес одержання вторинних результатів оцінювання є досить складним, його важко стандартизувати й технологізувати. Тому його здійснення, а також доведення рекомендацій до уваги представників конкретного закладу загальної середньої освіти вимагає від суб'єктів оцінювання високого рівня теоретичної, методичної й практичної підготовки (зокрема, економічної, правової, соціологічної, соціально-психологічної).

Тому рефлексивний аналіз результатів оцінювання інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти, а також створення і практичне впровадження зазначених вище рекомендацій є одними з важливих шляхів підвищення рівня підготовленості суб'єктів оцінювання до його здійснення.

У ході свого застосування в теорії й практиці оцінювання інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти, подана модель, на нашу думку, виконуватиме низку важливих завдань, зокрема: інформуватиме про складники процесу оцінювання й зв'язки між ними, дасть змогу прогнозувати його необхідні умови й ресурси, застосовуватиметься в ході організації оцінювання і в процесі підготовки фахівців до його здійснення, сприятиме подальшому розробленню теоретико-методичних основ і технології оцінювання інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти.

Як уже зазначалося, здійснення оцінювання інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти неможливе без його надійного та вивіреного інструментарію. А головною передумовою створення такого інструментарію є визначення та обґрунтування чинників і критеріїв, на основі яких можна здійснювати оцінювання.

На основі аналізу, порівняння та узагальнення даних наукових джерел, а також проведеного експертного опитування серед керівників (директорів і заступників директорів) експериментальних закладів загальної середньої освіти відділу інновацій та стратегій розвитку освіти НАПН України, які здійснюють інноваційний розвиток своїх шкіл (можуть виступати в якості експертів), нами виділено шість основних чинників (складників) інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти.

Стисло охарактеризуємо їх.

1. *Організаційно-управлінський* - управління й організація інноваційного розвитку на рівні закладу загальної середньої освіти, що передбачає: визначення, деталізацію й юридичне закріплення (у локальних правових актах закладу) цілей і завдань його інноваційного розвитку; реальний

вплив управління на інші аспекти розвитку школи; систематичність і динамічність організаційно-управлінської діяльності; досягнення поставлених управлінських цілей, наявність кількісних та якісних результатів, породжених інноваційним розвитком закладу; оптимальне співвідношення затрат на організаційно-управлінські заходи з результатами інноваційного розвитку закладу; можливість транслювання моделі управлінської структури й механізмів управління інноваційним розвитком школи в інший заклад зі схожими умовами освітньої діяльності.

2. *Кадровий* - кадрове забезпечення інноваційного розвитку на рівні закладу загальної середньої освіти, що передбачає: концептуальне обґрунтування (принципи), визначення і деталізацію цілей і завдань кадрової політики закладу в умовах його інноваційного розвитку; узгодженість кадрової політики школи з іншими чинниками; систематичність і динамічність заходів кадрової політики; результативність кадрової політики, її позитивний вплив на результати інноваційного розвитку закладу; ефективність кадрової політики: позитивні наслідки діяльності запрошених (підготовлених) кадрів; технологічність кадрової політики (можливість транслювати її модель і механізми в інший заклад).

3. *Методичний* - система внутрішньошкільної методичної (науково-методичної) роботи, спрямованої на забезпечення інноваційного розвитку на рівні закладу, що охоплює: визначення принципів і цілей забезпечення інноваційного розвитку закладу засобами внутрішньошкільної методичної (науково-методичної) роботи; системність методичної (науково-методичної) роботи (її взаємозв'язок з іншими чинниками); систематичність і оперативність методичної (науково-методичної) роботи; результативність методичної (науково-методичної) роботи, її вплив на досягнення цілей інноваційного розвитку закладу; оптимальне співвідношення затрат на методичну (науково-методичну) роботу з її результатами; можливість трансляції моделі та механізмів методичної (науково-методичної) роботи в інший заклад.

4. *Освітньо-технологічний* — система освітньої роботи закладу що охоплює найважливіші характеристики його інноваційного розвитку (інноваційний характер освітнього процесу, висока якість та інноваційність освіти учнів), що передбачає: визначеність теоретико-методологічних засад і цілей інноваційних перетворень в освітньому процесі; узгодженість інноваційних перетворень в освітньому процесі з перетвореннями за іншими чинниками, а також із загальною стратегією інноваційного розвитку закладу; систематичність і динамічність інноваційних змін в освітньому процесі, врахування життєвого циклу педагогічних інновацій, закономірностей інноваційного розвитку закладу; результативність інноваційних перетворень в освітньому процесі (досягнення високої якості освіти, інноваційних освітніх результатів, передбачених цілями інноваційного розвитку

закладу); ефективність упроваджених педагогічних інновацій (оптимальне співвідношення затрат на інноваційні перетворення в освітньому процесі з його результатами, розвантаження вчителів і керівників закладу внаслідок упровадження педагогічних інновацій); можливість транслювати модель і механізми інноваційних перетворень в освітньому процесі закладу загальної середньої освіти в інший навчальний заклад.

5. *Ресурсний* - сукупність ресурсів інноваційного розвитку закладу, а також методик і заходів з їхнього пошуку, одержання і створення, що передбачає: концептуальну визначеність, наявність та деталізованість цілей ресурсного забезпечення інноваційного розвитку закладу; узгодженість цілей і заходів ресурсного забезпечення з ресурсними потребами за іншими чинниками; систематичність і динамічність пошуку, одержання і створення ресурсів інноваційного розвитку закладу; результативність ресурсного забезпечення, відповідність його результатів поставленим цілям; ефективність пошуку ресурсів інноваційного розвитку школи; технологічність ресурсного забезпечення, можливість поширення досвіду пошуку й одержання ресурсів (наприклад, методики фандрайзingu).

6. *Громадський* - система зв'язків із громадськістю й соціального партнерства закладу, яка забезпечує зовнішні, соціальні умови інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти, що передбачає: концептуальну обґрунтованість, наявність цілей для встановлення зв'язків із громадськістю і соціального партнерства закладу в умовах його інноваційного розвитку; узгодженість роботи щодо зв'язків із громадськістю й соціального партнерства закладу з вимогами за іншими чинниками; систематичність і динамічність відповідної роботи; досягнення цілей зв'язків із громадськістю і соціального партнерства закладу, наявність кількісних і якісних результатів; ефективність зв'язків із громадськістю й соціального партнерства; можливість транслювати модель і механізми роботи щодо зв'язків із громадськістю й соціального партнерства в інші заклади.

Аналіз наукової літератури і результати проведеного експертного опитування засвідчують, що ці чинники (більшою або меншою мірою) притаманні будь-якому сценарію (моделі) інноваційного розвитку будь-якого закладу загальної середньої освіти. Це відкриває перспективи для продуктивного практичного застосування факторно-критеріальної моделі оцінювання інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти, розробленої на основі їх.

Виходячи з вимог кваліметричного підходу, ми можемо подати кожен з цих чинників як низку простіших властивостей нашого об'єкта (інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти), критеріїв. Таким чином, на основі проведеного аналізу наукових джерел і емпіричного дослідження ми можемо визначити вісім критеріїв, за якими можна оціню-

вати зазначені вище чинники інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти.

1. *Активність педагогічного колективу закладу*. Цей критерій передбачає визначення кількісних і якісних показників, рівня активності, цілеспрямованості педагогічного колективу і керівництва закладу загальної середньої освіти в розробленні й здійсненні організаційно-управлінського, методичного (науково-методичного), освітньо-технологічного й ресурсного забезпечення, кадрової роботи і роботи з громадою, в яких виявляється (і за допомогою яких реалізується) його інноваційний розвиток.

2. *Детермінованість інноваційного розвитку закладу* - визначає внутрішню або зовнішню детермінацію інноваційного розвитку закладу.

3. *Концептуально-цільовий* - концептуальна обґрунтованість інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти за кожним із чинників, визначеність його теоретичних засад, наявність і деталізованість цілей, завдань розвитку. Об'єктами оцінювання, за цим критерієм, є локальна правова і науково-методична база інноваційного розвитку школи (Концепція і Програма інноваційного розвитку закладу, модель його інноваційного розвитку, окремі положення, порядки, інструкції, програми й плани, що стосуються як розвитку закладу в цілому, так і окремих напрямів його діяльності: освітньої, методичної (науково-методичної), організаційної, соціально-педагогічної, соціально-психологічної роботи тощо).

4. *Системність* — узгодженість процесу інноваційного розвитку закладу за кожним чинником із його іншими чинниками (наявність необхідних зв'язків і взаємозв'язків між компонентами інноваційного розвитку школи), відсутність внутрішніх протиріч, які перешкоджають розвиткові (наприклад, між цілями і кадровим складом, цілями й ресурсами). Системність є однією з найважливіших характеристик інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти. Це зумовлено як системним характером самого закладу (освітня система), так і системним характером його інноваційних змін. Будь-яка найпродуктивніша освітня інновація, що обмежуватиметься лише одним компонентом освітньої системи школи, не дасть відчутних результатів для інноваційного розвитку. І навпаки, навіть невелика освітня інновація, що змінюватиме всі компоненти освітньої системи закладу, може стати основою його інноваційного розвитку. Тому можна стверджувати, що низькі показники системності інноваційних перетворень є свідченням низького рівня інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти в цілому.

5. *Систематичність і динамічність (темпоритм інновацій)* — регулярність (планомірність) впливу за кожним чинником, урахування життєвих циклів інновацій, оперативність заходів тощо. Систематичність інноваційного розвитку також дає змогу застосовувати принцип дія-

лектики - перехід кількості в якість. Динамічність інноваційного розвитку закладу забезпечує гнучкість і оперативність інноваційних змін, які мають здійснюватися систематично й планомірно, але можуть пришвидшуватися (уповільнюватися) - залежно від зовнішніх обставин, можливостей, умов.

6. *Результативність* - досягнення поставлених цілей, наявність кількісних і якісних результатів, породжених інноваційним розвитком закладу за кожним із чинників. Головним результатом інноваційного розвитку закладу є якісна освіта учня (передбачає не лише освітні, а й особистісні та соціальні результати). Усі інші здобутки (науково-методичні, освітньо-технологічні, соціально-педагогічні тощо) є проміжними і забезпечують умови для досягнення головного результату.

7. *Ефективність* - оптимальне співвідношення затрат на інноваційний розвиток закладу за кожним із виділених чинників і його результатів за ним. Увага до ефективності інноваційного розвитку закладу дасть змогу уникати надмірного навантаження вчителів та інших педагогічних працівників, які залучені до його здійснення, а також пустопорожнього прожектерства. Можна стверджувати, що впровадження деяких «педагогічних інновацій» зводиться лише до інтенсифікації праці вчителя, або, у ще гіршому випадку, полягає саме в збільшенні його навантаження щодо звітності, «паперової роботи». У цьому разі паперова звітність стає єдиним помітним результатом такого «інноваційного розвитку». Продуктивний інноваційний розвиток закладу не повинен також відбуватися за будь-яку ціну (за рахунок вільного часу, здоров'я педагогічних працівників). Навпаки, важливим завданням інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти є розвантаження вчителя від канцелярської, нетворчої роботи. Логіка цієї вимоги проста: більшість інновацій у промисловості й побуті звільняють людину від нецікавої і важкої праці, вивільняють час для творчості, саморозвитку й змістовного дозвілля; таке ж саме завдання мають виконувати й освітні інновації, інноваційний розвиток школи.

8. *Технологічність* - можливість транслювати теоретичну й організаційні моделі, управлінські й освітні механізми інноваційного розвитку, інноваційної освітньої діяльності закладу загальної середньої освіти за відповідним чинником до іншого закладу, що має мінімально необхідний комплект відповідних ресурсів, схожі умови, які є обов'язковими.

Зазначені критерії є інваріантними стосовно виділених чинників - можуть застосовуватися для оцінювання інноваційного розвитку за кожним із них.

Подані теоретичні матеріали та інструментарій (опитувальники) розроблено Д. О. Пузіковим у ході виконання науково-дослідної роботи відділу

інновацій та стратегій розвитку освіти Інституту педагогіки НАПН України за темою «Теорія і технологія оцінювання інноваційного розвитку загальноосвітнього навчального закладу».

Додаток А

Опитувальник
визначення рівня інноваційного розвитку
закладу загальної середньої освіти
для представників його адміністрації та педагогічного колективу

Інструкція опитувальника. Для того щоб визначити рівень інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти, дайте відповіді на всі запитання цього опитувальника. Просимо відповідати самостійно й максимально відверто, не розмірковувати про прийнятність або неприйнятність вашої відповіді з позицій лояльності до вашого закладу загальної середньої освіти. Не розмірковуюйте над відповіддю занадто довго. У разі якщо ви надто довго вагаєтеся щодо вибору правильної відповіді між двома її варіантами, рекомендуємо обрати варіант з меншим рівнем обізнаності про предмет запитання.

Опитування анонімне.

Текст опитувальника

1. Організаційно-управлінський чинник.

1.1. Чи виявляє адміністрація закладу загальної середньої освіти активність в організації й управлінні його інноваційним розвитком (ініціює інноваційні зміни, в яких прагне відобразити потреби, інтереси, цілі його колективу)?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

1.2. Чи зумовлена управлінська активність щодо інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти внутрішніми аспектами (не вимогами органів управління освітою й модою на освітні інновації, а реальними потребами й інтересами вчителів і учнів, громади)?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

1.3. Чи можна стверджувати, що управління й організація інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти має концептуальну й цільову визначеність (наприклад, обумовлені Концепцією й Програмою інноваційного розвитку закладу)?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

1.4. Чи має управління інноваційним розвитком закладу загальної середньої освіти системний характер (чи враховує та реалізує необхідні взаємозв'язки між компонентами означеного процесу: кадровим, науково-методичним, освітньо-технологічним, ресурсним, громадським)?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

1.5. Чи можна вважати управлінські заходи з інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти систематичними (регулярними, планованими) і динамічними (гнучкими, оперативними)?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

1.6. Чи є управління й організація інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти результативними (чи досягнуто поставлених цілей і завдань управління інноваційним розвитком закладу)?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

1.7. Чи можна стверджувати про ефективність управління й організації інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти (максимальні результати за мінімальних затрат часу й ресурсів)?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

1.8. Технологічність управління й організації інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти (можливість транслювати його організаційну модель і механізми в інші заклади)?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

2. Кадровий чинник.

2.1. Чи можна стверджувати, що адміністрація закладу загальної середньої освіти активна в здійсненні кадрової політики (цілеспрямовано шукає, запрошує, готує необхідні кадри)?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

2.2. Чи можна стверджувати, що кадрова політика закладу загальної середньої освіти враховує цілі й завдання його інноваційного розвитку?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

2.3. Чи має кадрова робота закладу загальної середньої освіти концептуальну та цільову визначеність (цілі кадрової роботи окреслені в Концепції та Програмі інноваційного розвитку закладу тощо)?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

2.4. Чи має кадрова робота закладу загальної середньої освіти системний характер (кадрова робота узгоджена з іншими напрямками інноваційного розвитку закладу: науково-методичним, освітньо-технологічним, ресурсним, громадським)?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

2.5. Чи має кадрова робота закладу загальної середньої освіти систематичний (регулярний і планомірний) і динамічний (гнучкий і оперативний) характер?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

2.6. Чи є кадрова робота закладу загальної середньої освіти результативною (досягнуто результатів, передбачених поставленими цілями його інноваційного розвитку)?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

2.7. Чи є кадрова робота закладу загальної середньої освіти ефективною (максимальні результати за мінімальних витрат)?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

2.8. Чи є кадрова робота закладу загальної середньої освіти технологічною (чи можливо, на вашу думку, транслювати її організаційну модель і механізми в інші заклади)?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

3. Науково-методичний чинник.

3.1. Чи є педагогічний колектив закладу загальної середньої освіти активним у здійсненні науково-методичного забезпечення його інноваційного розвитку (розроблення програм, планів, методик інноваційного розвитку й пов'язана з ним інноваційна освітня діяльність)?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

3.2. Чи можна стверджувати, що активність педагогічного колективу в здійсненні науково-методичного забезпечення інноваційного розвитку закладу зумовлена його потребами, інтересами й цілями, а не зовнішніми чинниками (примус адміністрації або мода на освітні інновації)?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

3.3. Чи правильно, що в здійсненні науково-методичного забезпечення інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти існує концептуальна й цільова визначеність (стратегічні напрями й цілі визначені в Концепції або Програмі інноваційного розвитку закладу)?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

3.4. Чи погоджуєтеся ви з тим, що робота з науково-методичного забезпечення інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти має системний характер (ураховано її різні напрями, проводяться різні заходи, застосовуються різні форми)?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

3.5. Чи має науково-методична робота закладу загальної середньої освіти систематичний (регулярний і планомірний) і динамічний (гнучкий і оперативний) характер?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

3.6. Чи є науково-методичне забезпечення інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти результативним (досягнуто цілей, поставлених, наприклад, у Концепції, Програмі його інноваційного розвитку)?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;

- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

3.7. Чи є науково-методичне забезпечення інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти ефективним (максимальні результати за мінімальних витрат)?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

3.8. Чи можна, на вашу думку, стверджувати про технологічність науково-методичного забезпечення інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти (можливість транслювати організаційну модель і механізми науково-методичного забезпечення в інші заклади)?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

4. Освітньо-технологічний чинник.

4.1. Чи є педагогічний колектив закладу загальної середньої освіти активним у здійсненні інноваційної освітньої діяльності (у створенні, апробації, впровадженні й застосуванні освітніх інновацій)?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

4.2. Чи можна стверджувати, що активність педагогічного колективу закладу щодо здійснення інноваційної освітньої діяльності зумовлена його потребами, інтересами й цілями, а не зовнішніми чинниками (примус адміністрації або мода на освітні інновації)?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

4.3. Чи правильно, що здійснення освітньої роботи закладу загальної середньої освіти має концептуальну й цільову визначеність (її стратегіч-

ні напрями, цілі й завдання визначені Концепцією або Програмою інноваційного розвитку закладу, його Освітньою програмою)?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

4.4. Чи погоджуєтеся ви з тим, що інноваційні зміни в освітній роботі закладу загальної середньої освіти мають системний характер (охоплено процеси навчання, виховання й розвитку, всі ступені, всі навчальні предмети, передбачено різні організаційні форми, методи й засоби навчання, педагогічного контролю тощо)?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

4.5. Чи мають інноваційні зміни в освітній роботі закладу загальної середньої освіти систематичний (регулярний і планомірний) і динамічний (гнучкий і оперативний) характер?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

4.6. Чи є освітня робота закладу загальної середньої освіти результативною (вагомі освітні досягнення, відчутна реалізація цілей і завдань Концепції і Програми інноваційного розвитку, Освітньої програми закладу тощо)?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

4.7. Чи є освітня робота закладу загальної середньої освіти ефективною (позитивні освітні результати без надмірного перевантаження вчителів і працівників, надмірних затрат ресурсів)?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

4.8. Чи погоджуєтеся ви з технологічністю навчально-виховної роботи закладу загальної середньої освіти (можливістю транслявати створені в ньому освітні інновації в інші заклади)?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

5. Ресурсний чинник,

5.1. Чи є педагогічний колектив закладу загальної середньої освіти активним у здійсненні ресурсного забезпечення його інноваційного розвитку (цілеспрямовано залучається до пошуку або створення необхідних ресурсів)?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

5.2. Чи можна стверджувати, що активність педагогічного колективу щодо здійснення ресурсного забезпечення інноваційного розвитку закладу зумовлена його потребами, інтересами й цілями, а не зовнішніми чинниками (примус адміністрації або мода на освітні інновації)?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

5.3. Чи правильно, що в ресурсному забезпеченні інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти існує концептуальна й цільова визначеність (його стратегічні напрями й цілі окреслено в Концепції або Програмі інноваційного розвитку закладу)?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

5.4. Чи погоджуєтеся ви з тим, що ресурсне забезпечення інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти має системний характер (пе-

редбачено пошук, залучення й створення всіх ресурсів відповідно до Концепції або Програми інноваційного розвитку закладу)?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

5.5. Чи має діяльність педагогічного колективу з ресурсного забезпечення інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти систематичний (регулярний і планомірний) та динамічний (гнучкий і оперативний) характер?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

5.6. Чи є діяльність представників закладу загальної середньої освіти щодо ресурсного забезпечення його інноваційного розвитку результативною (досягнуто цілей, передбачених, наприклад, Концепцією і Програмою його інноваційного розвитку тощо)?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

5.7. Чи є діяльність представників закладу загальної середньої освіти щодо ресурсного забезпечення його інноваційного розвитку ефективною (максимальні результати за мінімальних затрат на пошук і створення ресурсів)?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

5.8. Чи є діяльність представників закладу загальної середньої освіти щодо ресурсного забезпечення його інноваційного розвитку технологічною (чи можливо транслювати організаційну модель і механізми ресурсного забезпечення в інші заклади)?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

6. Громадський чинник.

6.1. Чи можна вважати, що адміністрація й педагогічний колектив закладу загальної середньої освіти є активними в зв'язках з громадськістю (соціальному партнерстві), цілеспрямовано ініціюють ці зв'язки й партнерство?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

6.2. Чи обумовлені зв'язки з громадськістю й соціальне партнерство закладу загальної середньої освіти цілями і завданнями його розвитку, закладеними у відповідних документах - Концепції, Програмі інноваційного розвитку тощо?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

6.3. Чи можна стверджувати, що зв'язки з громадськістю й соціальне партнерство закладу загальної середньої освіти мають концептуальну й цільову визначеність (наприклад, розроблена концепція або програма соціального партнерства закладу)?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

6.4. Чи погоджуєтеся ви з тим, що зв'язки з громадськістю й соціальне партнерство закладу загальної середньої освіти мають системний характер (установлено співпрацю з різними соціальними партнерами: від закладів вищої освіти й роботодавців до наукових установ і громадських організацій; проводяться різні заходи, застосовуються різні форми)?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

6.5. Чи можна назвати діяльність закладу загальної середньої освіти щодо підтримання зв'язків з громадськістю, здійснення соціального партнерства систематичною (регулярною, планомірною) і динамічною (гнуч-

кою, такою, що змінюється залежно від нових цілей і умов його інноваційного розвитку)?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

6.6. Чи є діяльність закладу загальної середньої освіти щодо підтримання зв'язків з громадськістю, соціального партнерства результативною (чи реалізовано поставлені цілі, чи наявні практичні наслідки для освітнього процесу)?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

6.7. Чи можна назвати зв'язки з громадськістю й соціальне партнерство закладу загальної середньої освіти ефективними (максимум результатів за мінімальних затрат ресурсів на здійснення)?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

6.8. Чи можна розглядати процес зв'язків з громадськістю (соціального партнерства) закладу загальної середньої освіти як технологічний (існує можливість успішного перенесення його організаційної моделі й механізмів в інший заклад)?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

Результати опитування підраховуються так:

1. Кожна відповідь респондента переводиться в бали за такою шкалою:

- а) так - 4 бали;
- б) більшою мірою так - 3 бали;
- в) і так, і ні - 2 бали;
- г) більшою мірою ні - 1 бал;
- д) ні (або не маю відповіді) - 0 балів.

2. Рахується сума балів за кожним чинником. Наприклад, $1.1 + 1.2 + 1.3 + 1.4 + 1.5 + 1.6 + 1.7 + 1.8 = F1$).

3. Далі визначається сума балів за всіма чинниками, яка і є оцінкою інноваційного розвитку конкретного закладу загальної середньої освіти представником його адміністрації або педагогічного колективу: $F1 + F2 + F3 + F4 + F5 + F6 = X$.

4. Відповідно до отриманої суми балів за чинниками визначається рівень інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти за відповідями окремого представника його адміністрації або педагогічного колективу:

- високий - від 169 до 192 балів;
- достатній - від 121 до 168 балів;
- задовільний - від 73 до 120 балів;
- незадовільний - від 25 до 72 балів;
- низький - нижче за 25 балів.

Задля визначення *загального рівня інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти за результатами опитування представників його адміністрації й педагогічного колективу* послідовно сумуються бали всіх означених респондентів за кожним із чинників, далі ця сума ділиться на кількість респондентів. Після цього визначається сума балів за всіма чинниками, за допомогою якої можна визначити рівень інноваційного розвитку закладу за результатами опитування представників його адміністрації й педагогічного колективу.

$F1$ (сума балів за чинником усіх опитаних/кількість опитаних) + $F2$ (сума балів за чинником усіх опитаних/кількість опитаних) + $F3$ (сума балів за чинником усіх опитаних/кількість опитаних) + $F4$ (сума балів за чинником усіх опитаних/кількість опитаних) + $F5$ (сума балів за чинником усіх опитаних/кількість опитаних) + $F6$ (сума балів за чинником усіх опитаних/кількість опитаних) = **X1 (адміністрація й педагогічні працівники)**.

Додаток Б

Опитувальник

**визначення рівня інноваційного розвитку
закладу загальної середньої освіти для учнів старших класів,
які беруть участь в учнівському самоврядуванні**

Інструкція опитувальника. Для того щоб визначити рівень розвитку твого закладу загальної середньої освіти, пропонуємо дати відповіді на всі запитання опитувальника. Просимо відповідати самостійно й максимально відверто, не розмірковувати про прийнятність чи неприйнятність відповіді з позицій відданості своєму закладу. Не розмірковуйте над відповіддю занадто довго. У разі якщо надто довго вагаєтесь над вибором правиль-

ної відповіді з двох її варіантів, рекомендуємо обрати варіант з меншою обізнаністю про предмет запитання.

Опитування анонімне.

Текст опитувальника

1. Організаційно-управлінський чинник,

1.1. Чи залучала адміністрація (у формі опитування, бесіди, круглого столу, наради, ради тощо) до визначення цілей (розроблення заходів), пов'язаних зі змінами в діяльності закладу загальної середньої освіти, з освітніми нововведеннями?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

1.2. На твою думку, зміни в діяльності закладу загальної середньої освіти, освітні нововведення (означені в першому запитанні) зумовлені саме прагненням адміністрації зрозуміти й реалізувати освітні й життєві потреби, інтереси, цілі учнів, а не намаганням догодити вимогам органів управління освітою, модою на нововведення?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

1.3. Чи ознайомлювали з цілями й завданнями розвитку вашого закладу загальної середньої освіти, які викладено в Концепції і Програмі його інноваційного розвитку)?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

1.4. Чи враховано, на вашу думку, в цілях і завданнях розвитку вашого закладу загальної середньої освіти інтереси батьків, громади (населення села, міста, району)?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

1.5. Чи регулярно (наприклад, щорічно) адміністрація закладу залучає до визначення або оперативного внесення змін до цілей (заходів), пов'язаних з упровадженням нововведень у діяльності вашого закладу загальної середньої освіти?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

1.6. Чи відчуваєте наявність практичних результатів для себе особисто від досягнення цілей, визначених спільно з адміністрацією закладу, проведення відповідних заходів щодо впровадження освітніх нововведень?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

1.7. На вашу думку, ці результати виправдовують витрачений на них час, інші ресурси учнів, учителів та адміністрації?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

1.8. На вашу думку, чи варто переносити в інші заклади загальної середньої освіти спосіб і механізми залучення адміністрацією учнів до визначення цілей (розроблення заходів), пов'язаних зі змінами в діяльності закладу, з освітніми нововведеннями?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

2. Кадровий чинник.

2.1. Чи відомо вам про цілеспрямований пошук, запрошення, підготовку адміністрацією вчителів та інших працівників для закладу загальної середньої освіти?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;

- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

2.2. Чи можна стверджувати, що пошук, запрошення, підготовка адміністрацією вчителів та інших працівників для вашого закладу загальної середньої освіти зумовлено саме цілями й завданнями його розвитку, а не іншими причинами (наприклад, необхідністю якнайшвидше знайти заміну вчителю, який звільнився)?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

2.3. Чи залучали вас до визначення (ознайомлювали з визначеними) цілей та завдань пошуку, запрошення, підготовки адміністрацією вчителів та інших працівників для закладу загальної середньої освіти?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

2.4. Чи враховано, на вашу думку, в цілях і завданнях пошуку, запрошення, підготовки адміністрацією вчителів та інших працівників для вашого закладу загальної середньої освіти освітні інтереси та потреби учнів?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

2.5. Чи регулярно (наприклад, щорічно) адміністрація закладу залучає вас до визначення або оперативного внесення змін до цілей і завдань, пов'язаних з пошуком і запрошенням нею вчителів та інших працівників для вашого закладу загальної середньої освіти?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

2.6. Чи влаштовують вас результати освітньої роботи спеціально запрошених учителів (інших працівників) вашого закладу загальної середньої освіти?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

2.7. На вашу думку, результати освітньої роботи цих спеціально запрошених учителів виправдовують час та інші ресурси адміністрації вашого закладу, витрачені на їх пошук, запрошення, підготовку?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

2.8. На вашу думку, чи варто переносити в інші заклади загальної середньої освіти спосіб і механізми пошуку, залучення, підготовки адміністрацією вашого закладу нових учителів?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

3. Науково-методичний чинник.

3.1. Чи залучала вас адміністрація (або вчителі) до розроблення (обговорення) програм, планів, методик, засобів інноваційного розвитку вашого закладу загальної середньої освіти?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

3.2. Чи можна стверджувати, що активність учителів щодо розроблення (обговорення) програм, планів, методик, засобів методичного забезпечення розвитку вашого закладу загальної середньої освіти зумовлена їхніми потребами та інтересами, а не зовнішніми чинниками (примус адміністрації або мода на освітні інновації)?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

3.3. Чи залучали вас до визначення (ознайомлювали з визначеними) цілей та завдань методичного забезпечення, які подано в Концепції або Програмі інноваційного розвитку вашого закладу загальної середньої освіти?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

3.4. Чи враховано, на вашу думку, в роботі щодо методичного забезпечення розвитку вашого закладу загальної середньої освіти різні його аспекти (наприклад, ігрові, онлайн)?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

3.5. Чи регулярно (наприклад, щорічно) адміністрація закладу залучає вас до визначення або оперативного внесення змін до цілей і завдань методичного забезпечення розвитку вашого закладу загальної середньої освіти?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

3.6. Чи влаштовують вас результати застосування методичного забезпечення розвитку вашого закладу загальної середньої освіти (рівень освіти, що надає ваша школа)?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

3.7. На твою думку, результати методичного забезпечення розвитку закладу загальної середньої освіти виправдовують час та інші ресурси, витрачені на його здійснення?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

3.8. На вашу думку, чи варто переносити в інші заклади загальної середньої освіти спосіб і механізми розроблення програм, планів, заходів і засобів розвитку з вашого закладу?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

4. Освітньо-технологічний чинник.

4.1. Чи відомо вам про цілеспрямоване створення, перевірку, застосування вчителями вашого закладу загальної середньої освіти освітніх нововведень (у навчанні, вихованні й розвитку учнів)?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

4.2. Чи погоджуєтесь з тим, що активність учителів щодо створення чи впровадження освітніх інновацій зумовлена потребами самих учителів, їхніми професійними цілями, а не зовнішніми чинниками (примус адміністрації або мода на освітні інновації)?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

4.3. Чи ознайомили вас (або залучили до розроблення) з найважливішими цілями та завданнями освітньої роботи закладу загальної середньої освіти, які представлено в Концепції або Програмі інноваційного розвитку, його Освітній програмі?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

4.4. Чи згодні з тим, що інноваційні зміни в освітній роботі вашого закладу загальної середньої освіти охоплюють як процес навчання, так і процес виховання й розвитку учнів, усі ступені навчання, усі (або більшість) навчальних предметів ліцею (старшої школи), організаційні форми, методи та засоби навчання, педагогічний контроль тощо?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;

- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

4.5. Чи мають, на вашу думку, інноваційні зміни в освітній роботі закладу загальної середньої освіти регулярний, планомірний і гнучкий характер?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

4.6. Чи відомо вам про результати освітньої роботи, досягнення яких було передбачено цілями й завданнями Концепції та Програми інноваційного розвитку вашого закладу загальної середньої освіти?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

4.7. Чи можете стверджувати, що результати освітньої роботи у вашому закладі загальної середньої освіти досягнуто без надмірного перевантаження вчителів та учнів, надмірних ресурсних витрат?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

4.8. На вашу думку, чи варто переносити в інші заклади загальної середньої освіти освітні (навчальні, виховні, розвивальні тощо) нововведення з вашого закладу?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

5. Ресурсний чинник.

5.1. Чи відомо вам про цілеспрямований пошук, залучення або створення адміністрацією та вчителями вашого закладу загальної середньої освіти ресурсів, необхідних для його розвитку?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;

- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

5.2. Чи можна стверджувати, що цілеспрямований пошук, залучення або створення адміністрацією та вчителями вашого закладу загальної середньої освіти цих ресурсів, зумовлено саме цілями й завданнями його розвитку, а не іншими причинами (наприклад, необхідністю відповідати моді на освітні інновації)?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

5.3. Чи залучали вас до визначення (ознайомлювали з визначеними) цілей та завдань пошуку, залучення або створення адміністрацією та вчителями вашого закладу загальної середньої освіти ресурсного забезпечення його розвитку?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

5.4. Чи погоджуєтеся ви з тим, що у вашому закладі загальної середньої освіти передбачено пошук, залучення й створення ресурсів, необхідних для його інноваційних перетворень (визначені Концепцією або Програмою його інноваційного розвитку)?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

5.5. Чи можете ви стверджувати, що діяльність учителів з ресурсного забезпечення інноваційних перетворень вашого закладу загальної середньої освіти має регулярний, планомірний та гнучкий характер?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

5.6. Чи відомо вам про досягнення результатів у діяльності вчителів щодо ресурсного забезпечення інноваційних перетворень вашого закладу

загальної середньої освіти (одержано ресурси, передбачені цілями Концепції або Програми його інноваційного розвитку тощо)?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

5.7. Чи можна стверджувати, що діяльність учителів з ресурсного забезпечення інноваційних перетворень вашого закладу загальної середньої освіти дає максимальні результати за мінімальних витрат на пошук і створення ресурсів?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

5.8. На вашу думку, чи варто переносити в інші заклади загальної середньої освіти спосіб і механізми пошуку й залучення, створення необхідних ресурсів розвитку, що застосовуються у вашому закладі?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

6. Громадський чинник,

6.1. Чи відомо вам про цілеспрямоване здійснення адміністрацією та вчителями вашого закладу загальної середньої освіти зв'язків з громадськістю, ініціювання ними соціального партнерства?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

6.2. Чи можна стверджувати, що зв'язки з громадськістю й соціальне партнерство вашого закладу загальної середньої освіти зумовлені саме цілями й завданнями його розвитку, закладеними у відповідних документах (Концепції, Програмі інноваційного розвитку тощо)?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;

- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

6.3. Чи залучали вас до розроблення (ознайомлювали з розробленою) концепцією або програмою соціального партнерства вашого закладу загальної середньої освіти?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

6.4. Чи враховано, на вашу думку, в цілях і завданнях зв'язків з громадськістю й соціального партнерства вашого закладу загальної середньої освіти освітні інтереси та потреби учнів (наприклад, соціальне партнерство з певним закладом (установою) дає змогу оволодіти новими вміннями й навичками, практичним досвідом)?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

6.5. Чи регулярно (наприклад, щорічно) адміністрація закладу залучає вас до визначення або оперативного внесення змін до цілей і завдань, до здійснення заходів зі зв'язків з громадськістю й соціального партнерства вашого закладу загальної середньої освіти?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

6.6. Чи були, на вашу думку, реалізовані поставлені цілі щодо зв'язків з громадськістю й соціального партнерства вашого закладу загальної середньої освіти, чи наявні практичні наслідки від них для вашого навчання й виховання?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

6.7. Чи згодні ви з тим, що відомі вам заходи щодо зв'язків з громадськістю й соціального партнерства дали максимум результатів для

вашого закладу за мінімальних витрат часу та інших ресурсів їхніх учасників?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

6.8. Чи можна, на вашу думку, успішно перенести в інший заклад відомі вам цілі й завдання, заходи щодо зв'язків з громадськістю (соціального партнерства) вашого закладу загальної середньої освіти?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

Результати опитування підраховуються так:

1. Кожна відповідь респондента переводиться в бали за такою шкалою:

- а) так - 4 бали;
- б) більшою мірою так - 3 бали;
- в) і так, і ні - 2 бали;
- г) більшою мірою ні - 1 бал;
- д) ні (або не маю відповіді) - 0 балів.

2. Рахується сума балів за кожним фактором. Наприклад, $1.1 + 1.2 + 1.3 + 1.4 + 1.5 + 1.6 + 1.7 + 1.8 = P1$.

3. Далі визначається сума балів за всіма чинниками, яка і є оцінкою інноваційного розвитку конкретного закладу загальної середньої освіти: $F1 + F2 + F3 + F4 + F5 + F6 = X$.

4. Відповідно до отриманої суми балів за чинниками визначається рівень інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти:

- високий - від 169 до 192 балів;
- достатній - від 121 до 168 балів;
- задовільний - від 73 до 120 балів;
- незадовільний - від 25 до 72 балів;
- низький - нижче за 25 балів.

Задля визначення ***загального рівня інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти за результатами опитування представників учнів старших класів, які беруть участь в учнівському самоврядуванні***, послідовно сумуються бали всіх означених респондентів за кожним із факторів, далі ця сума ділиться на кількість респондентів. Після цього-

го визначається сума балів за всіма чинниками, за допомогою якої можна визначити рівень інноваційного розвитку закладу за результатами опитування представників учнів старших класів, які беруть участь в учнівському самоврядуванні.

$F1$ (сума балів за чинником усіх опитаних/кількість опитаних) + $F2$ (сума балів за чинником усіх опитаних/кількість опитаних) + $F3$ (сума балів за чинником усіх опитаних/кількість опитаних) + $F4$ (сума балів за чинником усіх опитаних/кількість опитаних) + $F5$ (сума балів за чинником усіх опитаних/кількість опитаних) + $F6$ (сума балів за чинником усіх опитаних/кількість опитаних) = **X2 (учні старших класів, які беруть участь в учнівському самоврядуванні).**

Додаток В

Опитувальник
визначення рівня інноваційного розвитку
закладу загальної середньої освіти для батьків учнів

Інструкція опитувальника. Для того щоб визначити рівень інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти, дайте відповіді на всі запитання цього опитувальника. Просимо відповідати самостійно й максимально відверто, не розмірковувати про прийнятність або неприйнятність вашої відповіді з позицій лояльності до закладу загальної середньої освіти вашої дитини. Не розмірковуйте над відповіддю занадто довго. У разі, якщо ви надто довго вагаєтеся над вибором правильної відповіді з двох її варіантів, рекомендуємо обрати варіант з меншою обізнаністю про предмет запитання.

Опитування анонімне.

Перед тим, як відповідати на запитання, просимо вас дати відповіді на декілька додаткових запитань, що дадуть нам змогу якнайкраще опрацювати результати вашого опитування задля визначення рівня інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти.

Поставлені запитання не порушуватимуть вашої анонімності.

Оберіть варіант відповіді:

1. Чи маєте ви базову (бакалавр) або повну (спеціаліст, магістр) вищу освіту?

- а) Так ~ 4 бали;
- б) ні (та не маю відповіді) - 0 балів.

2. Як довго ваша дитина навчається в цьому закладі загальної середньої освіти?

- а) Більш як дев'ять років - 4 бали;
- б) більш як п'ять років - 3 бали;
- в) менше ніж п'ять років - 2 бали;

г) один рік - 1 бал;

д) лише розпочала навчання в ньому (або не маю відповіді) - 0 балів.

3. Як часто ви відвідуєте цей заклад загальної середньої освіти?

а) Щомісячно - 4 бали;

б) декілька разів на рік — 3 бали;

в) раз на рік - 2 бали;

г) раз на декілька років - 1 бал;

д) не був (ла) в ньому жодного разу (або не маю відповіді) - 0 балів.

4. Як часто ви зустрічаєтесь (спілкуєтесь) з адміністрацією (представниками педагогічного колективу) цього закладу загальної середньої освіти?

а) Щомісячно — 4 бали;

б) декілька разів на рік - 3 бали;

в) раз на рік - 2 бали;

г) раз на декілька років - 1 бал;

д) не зустрічався (лася) з ними жодного разу (не маю відповіді) - 0 балів.

5. Чи розумієте ви педагогічну термінологію?

а) Так - 4 бали;

б) більшою мірою так - 3 бали;

в) частково - 2 бали;

г) більшою мірою ні - 1 бал;

д) ні (або не маю відповіді) - 0 балів.

6. Підкресліть педагогічні терміни, які ви не розумієте:

а) Інноваційний розвиток закладу загальної середньої освіти - 1 бал;

б) навчально-методичне забезпечення інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти - 1 бал;

в) освітні інновації - 1 бал;

г) інноваційні освітні зміни - 1 бал;

д) освітня робота (освітній процес) — 1 бал.

Текст опитувальника

1. Організаційно-управлінський чинник.

1.1. Чи погоджуєтесь ви з твердженням, що адміністрація закладу загальної середньої освіти ініціює інноваційні зміни в організації і управлінні його розвитком, в яких прагне відобразити потреби, інтереси, цілі педагогічних працівників, учнів, батьків?

а) Так;

б) більшою мірою так;

в) і так, і ні;

г) більшою мірою ні;

д) ні (або не маю відповіді).

1.2. На вашу думку, ця управлінська активність щодо інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти зумовлена внутрішніми чинниками, потребами й інтересами вчителів та учнів, громади, а не вимогами органів управління освітою й модою на освітні інновації?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

1.3. Чи залучали вас до розроблення (оновлення) Концепції і Програми інноваційного розвитку закладу?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

1.4. Чи можете ви стверджувати, що управління інноваційним розвитком закладу загальної середньої освіти має збалансований характер, враховує й реалізує необхідні взаємозв'язки між компонентами означеного процесу: кадровим, науково-методичним, освітньо-технологічним, ресурсним, громадським?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

1.5. Чи погоджуєтесь ви, що управлінські заходи з інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти проводяться як регулярно й планомірно, так і оперативно (вчасно)?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

1.6. Чи відомо вам про досягнення цілей і завдань управління розвитком закладу загальної середньої освіти, що були поставлені?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

1.7. Чи можна стверджувати, що управління розвитком закладу загальної середньої освіти дало максимальні результати за мінімальних витрат часу й ресурсів?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

1.8. Чи погоджуєтеся ви з твердженням, що організаційну модель і механізми управління інноваційним розвитком закладу загальної середньої освіти можна успішно перенести в інші заклади?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

2. Кадровий чинник.

2.1. Чи відомо вам про активність адміністрації закладу загальної середньої освіти щодо здійснення кадрової політики (цілеспрямованого пошуку, запрошення на роботу, участі в підготовці необхідних учителів та інших працівників)?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

2.2. Чи згодні ви з твердженням, що кадрова політика закладу загальної середньої освіти враховує цілі й завдання його інноваційного розвитку?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

2.3. Чи відомі вам цілі кадрової роботи закладу загальної середньої освіти, окреслені в Концепції та Програмі його інноваційного розвитку?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

2.4. Чи узгоджена, на вашу думку, кадрова робота закладу загальної середньої освіти з іншими напрямками його інноваційного розвитку: науково-методичним, освітньо-технологічним, ресурсним, громадським?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

2.5. Чи має, на вашу думку, кадрова робота закладу загальної середньої освіти як регулярний і планомірний, так і оперативний характер?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

2.6. Чи відомо вам про досягнення результатів кадрової роботи закладу загальної середньої освіти, передбачених цілями й завданнями його інноваційного розвитку?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

2.7. Чи дає, на вашу думку, кадрова робота закладу загальної середньої освіти максимальні результати за мінімальних витрат?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

2.8. Чи вважаєте ви можливим перенесення організаційної моделі й механізмів кадрової роботи закладу загальної середньої освіти в інші заклади?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

3. Науково-методичний чинник.

3.1. Чи відомо вам про активність педагогічного колективу закладу загальної середньої освіти щодо розроблення програм, планів, методик

інноваційного розвитку школи й пов'язаної з ним інноваційної освітньої діяльності?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

3.2. Чи погоджуєтеся ви з тим, що активність педагогічного колективу в здійсненні науково-методичного забезпечення інноваційного розвитку закладу зумовлена його потребами, інтересами та цілями, а не зовнішніми чинниками (примус адміністрації або мода на освітні інновації)?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

3.3. Чи залучали вас до визначення (ознайомлювали з визначеними) стратегічних напрямів і цілей науково-методичного забезпечення, закріплених у Концепції або Програмі інноваційного розвитку закладу?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

3.4. Чи погоджуєтеся ви з твердженням, що в роботі педагогічного колективу щодо науково-методичного забезпечення інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти представлено його різні напрями; проводяться різноманітні заходи, застосовуються різні форми?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

3.5. Чи має, на вашу думку, науково-методична робота в закладі загальної середньої освіти як регулярний і планомірний, так і гнучкий і оперативний характер?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

3.6. Чи відомо вам про досягнення основних цілей науково-методичного забезпечення, поставлених, наприклад, у Концепції або Програмі інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

3.7. Чи погоджуєтеся ви з твердженням, що науково-методичне забезпечення інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти дає максимальні результати за мінімальних витрат?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

3.8. Чи можливо, на вашу думку, перенести організаційну модель і механізми науково-методичного забезпечення інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти в інші заклади?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

4. Освітньо-технологічний чинник.

4.1. Чи відомо вам про активність педагогічного колективу закладу загальної середньої освіти щодо здійснення інноваційної освітньої діяльності (створення, апробації, впровадження і застосування освітніх інновацій)?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- * в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

4.2. Чи погоджуєтеся ви з твердженням, що активність педагогічного колективу закладу щодо здійснення інноваційної освітньої діяльності зумовлена його потребами, інтересами й цілями, а не зовнішніми чинниками (примус адміністрації або мода на освітні інновації)?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;

- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

4.3. Чи залучали вас до визначення (ознайомили з визначеними в Концепції або Програмі інноваційного розвитку закладу, його Освітній програмі) стратегічних напрямів, цілей і завдань освітньої роботи закладу?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

4.4. Чи погоджуєтесь ви з твердженням, що інноваційні зміни в освітній роботі закладу загальної середньої освіти охоплюють процеси навчання й виховання, розвитку учнів, усі ступені навчання (початкову школу, гімназію і ліцей), усі навчальні предмети, організаційні форми навчання тощо?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

4.5. Чи мають, на вашу думку, інноваційні зміни в освітній роботі закладу як регулярний і планомірний, так і оперативний характер?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

4.6. Чи відомо вам про реалізацію цілей і завдань освітньої роботи закладу загальної середньої освіти, досягнення яких передбачено Концепцією або Програмою його інноваційного розвитку?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

4.7. Чи погоджуєтесь ви з твердженням, що освітня робота закладу дає максимальні позитивні освітні результати без надмірного перевантаження його учнів, учителів і працівників, надмірних ресурсних затрат?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;

- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

4.8. Чи вважаєте ви, що освітні інновації, апробовані в освітній роботі закладу загальної середньої освіти, можна перенести в інші заклади?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

5. Ресурсний чинник,

5.1. Чи відомо вам про цілеспрямоване залучення представників педагогічного колективу закладу загальної середньої освіти до пошуків або створення необхідного ресурсного забезпечення його інноваційного розвитку?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

5.2. Чи можете ви стверджувати, що активність педагогічного колективу в здійсненні ресурсного забезпечення інноваційного розвитку закладу зумовлена його потребами, інтересами й цілями, а не зовнішніми чинниками (примус адміністрації або мода на освітні інновації)?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

5.3. Чи залучали вас до визначення (ознайомили з визначеними в Концепції або Програмі інноваційного розвитку закладу) стратегічних напрямів і цілей ресурсного забезпечення інноваційного розвитку закладу?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

5.4. Чи відомо вам про пошук, залучення або створення ресурсного забезпечення, передбаченого Концепцією і Програмою інноваційного розвитку закладу?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;

- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

5.5. Чи має, на вашу думку, діяльність педагогічного колективу щодо ресурсного забезпечення інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти як регулярний і планомірний, так і оперативний характер?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

5.6. Чи відомо вам про досягнення цілей ресурсного забезпечення закладу загальної середньої освіти, передбачених, наприклад, Концепцією та Програмою його інноваційного розвитку?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

5.7. Чи можна стверджувати, що діяльність щодо ресурсного забезпечення інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти дає максимальні результати за мінімальних витрат на пошук або створення ресурсів?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

5.8. Чи вважаєте ви можливим перенесення організаційної моделі й механізмів ресурсного забезпечення інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти в інші заклади?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

6. Громадський чинник.

6.1. Чи відомо вам про те, що представники закладу загальної середньої освіти активно й цілеспрямовано ініціюють зв'язки з громадськістю, соціальне партнерство?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;

- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

6.2. Чи можна погодитися з твердженням про те, що зв'язки з громадськістю і соціальне партнерство закладу загальної середньої освіти зумовлені цілями й завданнями його розвитку, закладеними у відповідних документах (Концепції, Програмі інноваційного розвитку тощо)?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

6.3. Чи відомо вам про розроблення концепції або програми встановлення зв'язків з громадськістю (соціального партнерства) закладу?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

6.4. Чи погоджуєтеся ви з тим, що в системі зв'язків з громадськістю (соціального партнерства) закладу загальної середньої освіти передбачено співпрацю з різними соціальними партнерами: від закладів вищої освіти й роботодавців до наукових установ і громадських організацій, проводяться різні заходи, застосовуються різні форми роботи?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

6.5. Чи вважаєте ви, що роботу колективу закладу загальної середньої освіти щодо підтримання зв'язків із громадськістю, здійснення соціально-го партнерства можна назвати регулярною і планомірною, що вона змінюється залежно від цілей і умов його освітньої діяльності?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

6.6. Чи відомо вам про реалізацію поставлених цілей і завдань зв'язків з громадськістю, соціального партнерства закладу загальної середньої освіти, яка дала б практичні наслідки для освітнього процесу?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

6.7. Чи погоджуєтесь ви з тим, що зв'язки з громадськістю і соціальне партнерство закладу загальної середньої освіти дають максимум результатів для розвитку закладу за мінімальних затрат його ресурсів?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

6.8. Чи можливе, на вашу думку, успішне перенесення організаційної моделі й механізмів зв'язків з громадськістю (соціального партнерства) закладу загальної середньої освіти в інший заклад?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

Результати опитування підраховуються так:

1. Кожна відповідь респондента переводиться в бали за такою шкалою:

- а) так - 4 бали;
- б) більшою мірою так — 3 бали;
- в) і так, і ні - 2 бали;
- г) більшою мірою ні - 1 бал;
- д) ні (або не маю відповіді) - 0 балів.

2. Рахується сума балів за кожним чинником. Наприклад,
 $1.1 + 1.2 + 1.3 + 1.4 + 1.5 + 1.6 + 1.7 + 1.8 = F1$.

3. Далі визначається сума балів за всіма чинниками, яка і є оцінкою інноваційного розвитку конкретного закладу загальної середньої освіти:
 $F1 + F2 + F3 + F4 + F5 + F6 = X$.

4. Відповідно до отриманої суми балів за чинниками визначається рівень інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти:

- високий - від 169 до 192 балів;
- достатній - від 121 до 168 балів;
- задовільний - від 73 до 120 балів;
- незадовільний - від 25 до 72 балів;
- низький — нижче за 25 балів.

Задля визначення *загального рівня інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти за результатами опитування представників батьків учнів* послідовно сумуються бали всіх означених респондентів за кожним із чинників, далі ця сума ділиться на кількість респондентів. Після цього визначається сума балів за всіма чинниками, за допомогою якої можна визначити рівень інноваційного розвитку закладу за результатами опитування представників батьків учнів.

$F1$ (сума балів за чинником усіх опитаних/кількість опитаних) + $F2$ (сума балів за чинником усіх опитаних/кількість опитаних) + $F3$ (сума балів за чинником усіх опитаних/кількість опитаних) + $F4$ (сума балів за чинником усіх опитаних/кількість опитаних) + $F5$ (сума балів за чинником усіх опитаних/кількість опитаних) + $F6$ (сума балів за чинником усіх опитаних/кількість опитаних) = **X3 (батьки учнів)**.

Додаток Д

Опитувальник

визначення рівня інноваційного розвитку
закладу загальної середньої освіти
для представників громади, підприємств,
установ і організацій, з якими співпрацює заклад

Інструкція опитувальника. Для того щоб визначити рівень інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти, дайте відповіді на всі запитання опитувальника. Просимо відповідати самостійно й максимально відверто, не розмірковувати про прийнятність чи неприйнятність вашої відповіді з позицій лояльності до закладу загальної середньої освіти. Не розмірковуйте над відповіддю занадто довго. У разі якщо ви надто довго вагаєтеся над вибором правильної відповіді з двох її варіантів, рекомендуємо обрати варіант з меншою обізнаністю про предмет запитання.

Опитування анонімне.

Перед тим, як відповідати на запитання, просимо вас дати відповіді на декілька додаткових запитань, які дадуть нам змогу якнайкраще опрацювати результати вашого опитування задля визначення рівня інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти.

Ці запитання не порушуватимуть вашої анонімності.

Обведіть обраний варіант відповіді:

1. Чи маєте ви базову (бакалавр) або повну (спеціаліст, магістр) вищу освіту?

а) Так - 4 бали;

б) ні (та не маю відповіді) - 0 балів.

2. Як довго ви співпрацюєте із закладом загальної середньої освіти, з приводу інноваційного розвитку якого проводиться опитування?

- а) Більш як п'ять років - 4 бали;
- б) менше ніж п'ять років - 3 бали;
- в) менше ніж один рік - 2 бали;
- г) лише розпочав (ла) співпрацю з ним - 1 бал;
- д) не співпрацюю з ним зовсім (або не маю відповіді) - 0 балів.

3. Як часто ви відвідуєте заклад загальної середньої освіти, з приводу інноваційного розвитку якого проводиться опитування?

- а) Щомісячно - 4 бали;
- б) декілька разів на рік - 3 бали;
- в) раз на рік - 2 бали;
- г) раз на декілька років - 1 бал;
- д) не був (ла) в ньому жодного разу (або не маю відповіді) - 0 балів.

4. Як часто ви зустрічаєтеся (спілкуєтеся) з адміністрацією (педагогічним колективом) закладу загальної середньої освіти, з приводу інноваційного розвитку якого проводиться опитування?

- а) Щомісячно - 4 бали;
- б) декілька разів на рік - 3 бали;
- в) раз на рік - 2 бали;
- г) раз на декілька років - 1 бал;
- д) не зустрічався (лася) з ними жодного разу (не маю відповіді) - 0 балів.

5. Чи розумієте ви педагогічну термінологію?

- а) Так - 4 бали;
- б) більшою мірою так - 3 бали;
- в) частково - 2 бали;
- г) більшою мірою ні - 1 бал;
- д) ні (або не маю відповіді) - 0 балів.

6. Підкресліть педагогічні терміни, які ви не розумієте:

- а) інноваційний розвиток закладу загальної середньої освіти - 1 бал;
- б) навчально-методичне забезпечення інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти - 1 бал;
- в) освітні інновації - 1 бал;
- г) інноваційні освітні зміни - 1 бал;
- д) освітня робота (освітній процес) - 1 бал.

Текст опитувальника

У. Організаційно-управлінський чинник.

1.1. Чи погоджуєтеся ви з твердженням, що адміністрація закладу загальної середньої освіти ініціює такі інноваційні зміни в ньому, в яких прагне відобразити потреби, інтереси, цілі його педагогів, учнів та їхніх батьків?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;

- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

1.2. На вашу думку, управлінська активність щодо інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти зумовлена внутрішніми чинниками (реальними потребами й інтересами вчителів і учнів, громади)?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

1.3. Чи відомо вам про існування Концепції та Програми інноваційного розвитку закладу?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

1.4. На вашу думку, чи враховує й реалізує управління інноваційним розвитком закладу загальної середньої освіти необхідні взаємозв'язки між його кадровим, науково-методичним, освітньо-технологічним, ресурсним, громадським компонентами?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

1.5. Чи можете ви стверджувати, що управлінські заходи з інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти можна вважати регулярними, планомірними й оперативними?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

1.6. На вашу думку, чи було досягнуто поставлених цілей і завдань управління інноваційним розвитком закладу загальної середньої освіти?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

1.7. Чи можна стверджувати, що управління й організація інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти дає максимальні результати за мінімальних витрат часу й ресурсів його колективу?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

1.8. Чи можливо, на вашу думку, перенести спосіб управління й механізми організації інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти в інші заклади?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

2. Кадровий чинник.

2.1. Чи відомо вам про активність адміністрації закладу загальної середньої освіти щодо цілеспрямованого здійснення кадрової політики (про цілеспрямований пошук, залучення, підготовку необхідних кадрів)?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

2.2. Чи можете ви стверджувати, що кадрова політика адміністрації закладу загальної середньої освіти враховує цілі та завдання його інноваційного розвитку?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

2.3. Чи ознайомлені ви із цілями кадрової роботи, окресленими в Концепції та Програмі інноваційного розвитку закладу?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

2.4. Чи узгоджена, на вашу думку, кадрова робота керівництва закладу загальної середньої освіти з іншими напрямами його інноваційного розвитку: науково-методичним, освітньо-технологічним, ресурсним, громадським?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

2.5. Чи є, на вашу думку, кадрова робота в закладі загальної середньої освіти регулярною й оперативною?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

2.6. Чи відповідають, на вашу думку, досягнуті результати кадрової роботи закладу загальної середньої освіти завданням його інноваційного розвитку?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

2.7. Чи є, на вашу думку, кадрова робота закладу загальної середньої освіти ефективною (максимальні результати досягнуто за мінімальних затрат)?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді),

2.8. Чи можна, на вашу думку, транслювати організаційну модель і механізми кадрової роботи закладу загальної середньої освіти в інші заклади?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

3. Науково-методичний чинник.

3.1. Чи відомо вам про активність педагогічного колективу закладу загальної середньої освіти щодо здійснення науково-методичного забезпечення його інноваційного розвитку (розроблення програм, планів, мето-

дик інноваційного розвитку тощо, пов'язаної з ними інноваційної освітньої діяльності)?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

3.2. Чи можете ви стверджувати, що активність педагогічного колективу в здійсненні науково-методичного забезпечення інноваційного розвитку закладу зумовлена його потребами, інтересами та цілями, а не зовнішніми чинниками (примус адміністрації або мода на освітні інновації)?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

3.3. Чи вважаєте ви, що в здійсненні науково-методичного забезпечення інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти існує концептуальна та цільова визначеність (вам відомо про те, що її стратегічні напрями й цілі окреслені в Концепції або Програмі інноваційного розвитку закладу)?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

3.4. Чи погоджуєтеся ви з твердженням, що робота з науково-методичного забезпечення інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти має системний характер (представлено її різні напрями, проводяться різні заходи, застосовуються різні форми)?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

3.5. Чи має, на вашу думку, науково-методична робота закладу загальної середньої освіти регулярний, планомірний і оперативний характер?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

3.6. Чи відомо вам про досягнення цілей науково-методичного забезпечення інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти, визначених, наприклад, у Концепції, Програмі його інноваційного розвитку?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

3.7. Чи погоджуєтеся ви з твердженням, що науково-методичне забезпечення інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти дає максимальні результати за мінімальних затрат?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

3.8. Чи можливо, на вашу думку, перенести механізми науково-методичного забезпечення інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти в інші заклади?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

4. Освітньо-технологічний чинник.

4.1. Чи відомо вам про активність педагогічного колективу закладу загальної середньої освіти у створенні, апробації, впровадженні й застосуванні навчальних і виховних інновацій (здійсненні інноваційної освітньої діяльності)?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

4.2. Чи вважаєте ви, що активність педагогічного колективу закладу в ході здійснення інноваційної освітньої діяльності зумовлена його потребами, інтересами й цілями, а не зовнішніми чинниками (примус адміністрації або мода на освітні інновації)?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;

- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

4.3. Чи можете ви стверджувати, що стратегічні напрями, цілі й завдання освітньої роботи закладу загальної середньої освіти передбачені Концепцією й Програмою його інноваційного розвитку?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

4.4. Чи можете ви стверджувати, що інноваційні зміни в освітній роботі закладу загальної середньої освіти охоплюють процеси навчання, виховання й розвитку учнів, усі ступені навчання (початкову школу, гімназію і ліцей), усі навчальні предмети, організаційні форми навчання тощо?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

4.5. Чи погоджуєтеся ви з тим, що інноваційні зміни в освітній роботі закладу загальної середньої освіти мають як регулярний і планомірний, так і гнучкий і оперативний характер?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

4.6. Чи відомо вам про досягнення в освітній роботі закладу загальної середньої освіти, які пов'язані з реалізацією цілей і завдань його Концепції та Програми інноваційного розвитку, Освітньої програми?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

4.7. Чи вважаєте ви, що інноваційна освітня робота закладу загальної середньої освіти дає позитивні освітні результати без надмірного перевантаження учнів і вчителів, надмірних ресурсних затрат?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;

- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

4.8. Чи вважаєте ви можливим перенесення освітніх інновацій, створених і впроваджених в освітній роботі закладу загальної середньої освіти, в інші заклади?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

5. Ресурсний чинник.

5.1. Чи погоджуєтесь ви з твердженням, що педагогічний колектив закладу загальної середньої освіти є активним у здійсненні ресурсного забезпечення його інноваційного розвитку (цілеспрямовано залучається до пошуку або створення необхідних ресурсів)?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

5.2. Чи можете ви стверджувати, що активність педагогічного колективу в здійсненні ресурсного забезпечення інноваційного розвитку закладу зумовлена його потребами, інтересами й цілями, а не зовнішніми чинниками (наприклад, примусом з боку адміністрації закладу)?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

5.3. Чи відомо вам про концептуальну й цільову визначеність діяльності ресурсного забезпечення інноваційного розвитку закладу (її стратегічні напрями й цілі, визначені його Концепцією, Програмою інноваційного розвитку)?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді),

5.4. Чи погоджуєтеся ви з тим, що передбачено пошук, залучення й створення ресурсів інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти відповідно до його Концепції або Програми інноваційного розвитку?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

5.5. Чи має, на вашу думку, діяльність педагогічного колективу з ресурсного забезпечення інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти як регулярний і планомірний, так і гнучкий і оперативний характер?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

5.6. Чи відомо вам про досягнення цілей ресурсного забезпечення інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти, передбачених його Концепцією і Програмою інноваційного розвитку?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

5.7. Чи дає, на вашу думку, діяльність щодо ресурсного забезпечення інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти максимальні результати за мінімальних витрат на пошук і створення ресурсів?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

5.8. Чи є, на вашу думку, можливість перенесення механізмів ресурсного забезпечення інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти в інші заклади?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

6. Громадський чинник.

6.1. Чи відомо вам про активність закладу загальної середньої освіти щодо цілеспрямованого налагодження зв'язків із громадськістю і соціального партнерства?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

6.2. Чи зумовлені, на вашу думку, зв'язки з громадськістю й соціальне партнерство закладу загальної середньої освіти цілями й завданнями його розвитку, закладеними у відповідних документах (Концепції, Програмі інноваційного розвитку закладу тощо)?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

6.3. Чи відомо вам про концептуальну й цільову визначеність діяльності щодо встановлення зв'язків із громадськістю й соціального партнерства закладу загальної середньої освіти (наприклад, що розроблено концепцію або програму соціального партнерства закладу)?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

6.4. Чи погоджуєтеся ви з тим, що в зв'язках із громадськістю й соціальному партнерстві закладу загальної середньої освіти залучено різних соціальних партнерів: від закладів вищої освіти і роботодавців до наукових установ і громадських організацій, проводяться різні заходи, застосовуються різні форми цієї роботи?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

6.5. Чи можна назвати діяльність щодо встановлення зв'язків із громадськістю, соціального партнерства закладу загальної середньої освіти як ре-

гулярною і планомірною, так і гнучкою, такою, що змінюється залежно від цілей та умов його інноваційного розвитку?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

6.6. Чи відомо вам про реалізацію поставлених цілей діяльності представників загальноосвітнього навчального закладу щодо зв'язків із громадськістю й соціального партнерства, що дали практичні наслідки для освітнього процесу?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

6.7. Чи можете ви погодитися з твердженням, що зв'язки з громадськістю й соціальне партнерство закладу загальної середньої освіти дає максимум результатів за мінімальних затрат?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

6.8. Чи можна, на вашу думку, успішно перенести організаційну модель і механізми зв'язків із громадськістю (соціального партнерства) закладу загальної середньої освіти в інші заклади?

- а) Так;
- б) більшою мірою так;
- в) і так, і ні;
- г) більшою мірою ні;
- д) ні (або не маю відповіді).

Результати опитування підраховуються так:

1. Кожна відповідь респондента переводиться в бали за такою шкалою:

- а) так - 4 бали;
- б) більшою мірою так - 3 бали;
- в) і так, і ні - 2 бали;
- г) більшою мірою ні - 1 бал;
- д) ні (або не маю відповіді) - 0 балів.

2. Підраховується сума балів за кожним чинником. Наприклад: $1.1 + 1.2 + 1.3 + 1.4 + 1.5 + 1.6 + 1.7 + 1.8 = F1$.

3. Далі визначається сума балів за всіма чинниками, що і є оцінкою інноваційного розвитку конкретного закладу загальної середньої освіти: $F1 + F2 + F3 + F4 + F5 + F6 = X$.

4. Відповідно до отриманої суми балів за чинниками визначається рівень інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти:

- високий - від 169 до 192 балів;
- достатній - від 121 до 168 балів;
- задовільний - від 73 до 120 балів;
- незадовільний - від 25 до 72 балів;
- низький - нижче за 25 балів.

Задля визначення *загального рівня інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти за результатами опитування представників громади, підприємств, установ і організацій, з якими співпрацює заклад*, послідовно сумуються бали всіх означених респондентів за кожним із чинників, далі ця сума ділиться на кількість респондентів. Після цього визначається сума балів за всіма чинниками, за допомогою якої можна визначити рівень інноваційного розвитку закладу за результатами опитування представників громади, підприємств, установ і організацій, з якими співпрацює заклад.

$F1$ (сума балів за чинником усіх опитаних / кількість опитаних) + $F2$ (сума балів за чинником усіх опитаних / кількість опитаних) + $F3$ (сума балів за чинником усіх опитаних / кількість опитаних) + $F4$ (сума балів за чинником усіх опитаних / кількість опитаних) + $F5$ (сума балів за чинником усіх опитаних / кількість опитаних) + $F6$ (сума балів за чинником усіх опитаних / кількість опитаних) = **X4 (представників громади, підприємств, установ і організацій, з якими співпрацює заклад)**.

Загальний рівень інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти розраховується за формулою:

$$X_{\text{п}} = 0,7X4 + 0,1X2 + 0,1X3 + 0,1X4.$$

Так само можна розрахувати рівень інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти за окремими чинниками.

Література

1. Пузіков Д.О. Інноваційний розвиток загальноосвітнього навчального закладу як об'єкт оцінювання / Д.О. Пузіков // Український педагогічний журнал. – 2015. – № 3. – С. 145-157.
2. Пузіков Д.О. Кваліметрична факторно-критеріальна модель оцінювання інноваційного розвитку загальноосвітнього навчального закладу / Д.О. Пузіков // Актуальні проблеми соціології, психології, педагогіки : зб. наук. праць. – К. : Логос, 2014. – Вип. 4 (25). – С. 226-234.

3. Пузіков Д.О. Модель оцінювання інноваційного розвитку ЗНЗ: структура та функції / Д.О. Пузіков // Психолого-педагогічні проблеми сільської школи : зб. наук. праць Уманського держ. пед. ун-ту ім. Павла Тичини. – Умань, 2013. – Вип. 46. – С. 281-286.
4. Пузіков Д.О. Принципи оцінювання інноваційного розвитку загальноосвітнього навчального закладу / Д.О. Пузіков // Рідна школа. – 2014. – № 10. – С. 32-36.